

Sygn. akt IX Ka 182/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział IX Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Barbara Plewińska

Sędziowie: SO Marzena Polak

SO Mirosław Wiśniewski (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Ryłow

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Toruniu Barbary Dryzner

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2013 r.

sprawy skazanego **M. Z.**

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego i przez skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 23 stycznia 2013 r. sygn. akt VIII K 1542/12

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok uznając obie apelacje za oczywiście bezzasadne;

II. zasądza od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Toruniu) na rzecz
adw. J. K. kwotę 147,60-, zł (stu czterdziestu

siedmiu złotych i sześćdziesięciu groszy) brutto tytułem

nieopłaconej obrony udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych za drugą

instancję, obciążając Skarb Państwa wydatkami postępowania odwoławczego.

Sygn. akt IX Ka 182/13

UZASADNIENIE

M. Z. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 17 grudnia 2002 roku, sygn. akt VIII K 234/02, za przestępstwo z art. 158 § 1 kk popełnione w dniu 26 maja 2001 roku, na karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie zarządzono postanowieniem Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 16 maja 2006 roku, sygn. akt IX Ko 1390/06;

2. Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 19 stycznia 2006 roku, sygn. akt VIII K 964/05, za ciąg przestępstw z art. 279 § 1 kk popełnionych w okresie od lutego do listopada 2005 roku, na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,

której wykonanie zarządzono postanowieniem Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 23 stycznia 2007 roku, sygn. akt IX Ko 3930/06;

3. Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 01 lutego 2007 roku, sygn. akt VIII K 39/07, za przestępstwo z art. 279 § 1 kk popełnione w nocy z 27 na 28 września 2006 roku, na karę 1 roku pozbawienia wolności i za przestępstwo z art. 278 § 1 kk popełnione w dniu 13 października 2006 roku, na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym wymierzono karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;

4. Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 27 marca 2007 roku, sygn. akt II K 764/06, za przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk popełnione w dniu 16 marca 2003 roku, na karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 5 lat, której wykonanie zarządzono postanowieniem Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 10 maja 2011 roku, sygn. akt IX 2Ko 826/11;

5. Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 24 kwietnia 2007 roku, sygn. akt XII W 571/07, za wykroczenie z art. 119 § 1 kw popełnione w dniu 01 czerwca 2006 roku, na karę 30 dni aresztu;

6. Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 11 maja 2007 roku, sygn. akt VIII K 24/07, za przestępstwo z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 12 kk popełnione w dniu 8 września 2006 roku, na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

7. Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 27 czerwca 2007 roku, sygn. akt VIII K 414/06, za przestępstwo z art. 279 § 1 kk popełnione w dniu 24 maja 2003 roku, na karę 1 roku pozbawienia wolności;

8. Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 14 listopada 2007 roku, sygn. akt II K 857/06, za przestępstwo z art. 278 § 1 kk popełnione w dniu 16 września 2006 roku, na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 286 § 2 kk popełnione w dniu 27 września 2006 roku na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i za przestępstwo z art. 278 § 1 kk popełnione w dniu 28 września 2006 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym wymierzono karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;

9. Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 20 stycznia 2011 roku, sygn. akt II K 1486/10, za przestępstwo z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w dniu 22 czerwca 2010 roku, na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności i za ciąg przestępstw z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnionych w okresie od 16 lipca 2010 roku do 1 września 2010 roku, na karę 1 roku pozbawienia wolności, przy czym wymierzono karę łączną 1 roku pozbawienia wolności. Na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono okres zatrzymania od 12 do 13 października 2010 roku;

10. Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 10 lutego 2011 roku, sygn. akt VIII K 15/11, za przestępstwo z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w dniu 19 czerwca 2010 roku, na karę 1 roku pozbawienia wolności. Na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono zatrzymanie w dniu 27 października 2010 roku;

11. Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 12 lipca 2011 roku, sygn. akt II K 546/11, za przestępstwa z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w okresie od 19 stycznia 2011 roku do 22 lutego 2011 roku, na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

12. Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 28 czerwca 2011 roku, sygn. akt II K 326/11, za przestępstwo z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, na karę 1 roku pozbawienia wolności. Na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono zatrzymanie w dniu 10 stycznia 2011 roku

Wyrokiem łącznym z dnia 23 stycznia 2013 r. Sąd Rejonowy w Toruniu, sygn. akt VIII K 1542/12

I. na podstawie art. 575§1 kpk stwierdził, że traci moc kara łączna orzeczona w punkcie I wyroku w sprawie VIII K 39/08;

II. na mocy art. 569 § 1 kpk w zw. z art. 86 § 1 kk i art. 91 § 2 kk w miejsce kar pozbawienia wolności orzeczonych w wyrokach Sądu Rejonowego w Toruniu w sprawach: VIII K 964/05, VIII K 764/06 i VIII K 414/06 wymierzył skazanemu M. Z. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 577 kpk w zw. z art. 63 § 1 kk zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej w punkcie II sentencji wyroku kary łącznej pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności odbyty w sprawie VIII K 39/08 od 19 listopada 2007 roku do 19 maja 2009 roku;

IV. na mocy art. 569 § 1 kpk w zw. z art. 86 § 1 kk i art. 91 § 2 kk w miejsce kar pozbawienia wolności orzeczonych w wyrokach Sądu Rejonowego w Toruniu w sprawach: II K 1486/10, VIII K 15/11 i II K 326/11 wymierzył skazanemu M. Z. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

V. na mocy art. 577 kpk w zw. z art. 63 § 1 kk zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej w punkcie IV kary łącznej pozbawienia wolności: okres odbytej kary pozbawienia wolności w sprawie VIII K 15/11, tj. zatrzymanie w dniu 27 października 2010 roku i okres odbytej kary od 6 maja 2011 roku do 5 maja 2012 roku, zatrzymanie stosowane w sprawie w dniu 10 stycznia 2011 roku, okres zatrzymania stosowany w sprawie II K 1486/10 od 12 października 2010 roku do 13 października 2010 roku oraz okresy odbytych kar pozbawienia wolności w sprawach podlegających łączeniu;

VI. na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 kpk umorzył postępowanie w zakresie objęcia wyrokiem łącznym wyroków Sądu Rejonowego w Toruniu wydanych w sprawach: VIII K 39/07, VIII K 24/07 , II K 857/06, VIII K 234/02 i XII W 571/07 ;

VII. na podstawie art. 572 kpk umorzył postępowanie odnośnie objęcia wyrokiem łącznym sprawy Sądu Rejonowego w Toruniu o sygnaturze II K 546/11;

VIII. stwierdził, iż pozostałe nie podlegające połączeniu rozstrzygnięcia podlegają odrębnemu wykonaniu;

IX. kosztami związanymi z wydaniem wyroku łącznego obciążył Skarb Państwa.

Wyrok ten zaskarżyli w całości skazany i co do orzeczenia o karze jego obrońca.

Skazany podał w wątpliwość prawidłowość doboru skazań podlegających połączeniu, twierdząc, że jego zdaniem z obrazą art. 85 kk sąd nie objął karą łączną orzeczoną w pkt IV wyroku skazania w sprawie II K 546/11. Wskazał również na celowość skontrolowania przez sąd odwoławczy, czy na pewno brak jest podstaw do zastosowania wobec niego zasady pełnej absorpcji przy określaniu wysokości kar łącznych.

W piśmie zatytułowanym; „Uzupełnienie apelacji” podtrzymał on o co do zasady swoje stanowisko, domagając się w razie nieuwzględnienia zarzutu obrazy prawa materialnego objęcia karą orzeczoną w pkt IV wyroku łącznego skazań w korzystniejszej dla niego konfiguracji niż przyjęta przez Sąd Rejonowy, tj. z pominięciem skazania w sprawie II K 1486/10.

Wskazując na w/w zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku łącznego w sposób uwzględniający jego wnioski.

Obrońca skazanego, zarzucając rażąco niewspółmierność orzeczenia o karze, wskazał, że sąd błędnie uznał, iż skazany nie zasługuje na wymierzenie mu kar łącznych przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji, bowiem nieprawidłowo ocenił charakter więzi podmiotowo-przedmiotowych między czynami oskarżonego, nie dostrzegając tego, że większość z nich charakteryzuje się bliskim powiązaniem podmiotowym, przedmiotowym oraz tożsamą motywacją działania, a także nie uwzględnił pozytywnej opinii o oskarżonym z ZK, z której wynika, że w jego postawie wobec porządku prawnego zaszyły trwałe zmiany.

Powołując się na powyższe skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez ukształtowanie wymiaru obu wymierzonych nim kar łącznych przy skorzystaniu z zasady absorpcji, tj. obniżenie ich wysokości do (odpowiednio) 1 roku i 3 miesięcy oraz 1 roku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obie wniesione apelacje okazały się bezzasadne w stopniu oczywistym.

Po dokonaniu oceny relacji zachodzących pomiędzy poszczególnymi skazaniami M. Z. pod kątem przesłanek z art. 85 kk sąd orzekający słusznie uznał, że uzasadniają one wymierzenie dwóch odrębnych kar łącznych i prawidłowo ustalił, które ze skazań winny zostać objęte każdą z tych kar. Jedno z przestępstw osądzonych wyrokiem wydanym w sprawie II K 546/11 faktycznie popełnione zostało częściowo przed wydaniem pierwszego chronologicznie wyroku otwierającego drugą grupę skazań (tj. w sprawie II K 1486/10), niemniej jednak w związku z tym, że wszystkie objęte nim czyny uznane zostały za wchodzące w skład jednego ciągu przestępstw, badając warunki do wydania wyroku łącznego faktycznie należało się kierować czasem popełnienia ostatniego z czynów składających się na ów ciąg. W związku z tym, że sąd orzekający w przedmiocie wydania wyroku łącznego pozbawiony jest swobody w doborze skazań podlegających łączeniu, stwierdziwszy, że czyny osądzone w sprawach II K 1486/10, VIII K 15/11 i II K 326/11 pozostają ze sobą w zbiegu realnym, sąd nie mógł też – niezależnie od tego, które rozstrzygnięcie byłoby korzystniejsze dla skazanego – karą łączną orzeczoną w pkt IV wyroku łącznego objąć skazań w innej konfiguracji.

Nie jest też zasadny zarzut nadmiernej surowości kar łącznych. Uznając, że wymierzone skazanemu kary łączne pozbawienia wolności ukształtowane przy zastosowaniu zasady mieszanej spełnią należycie stawiane przed nimi cele, sąd meriti trafnie ocenił w ramach poszczególnych grup skazań okoliczności, mające wpływ na wymiar każdej z kar łącznych. Nieskorzystanie przez ów sąd z zasady pełnej absorpcji nie czyniło orzeczonych kar łącznych pozbawienia wolności rażąco niesprawiedliwymi w rozumieniu art. 438 pkt 4 kpk.

Sąd słusznie uznał, że przesadzające o słuszności kary łącznej więzi zachodzące pomiędzy poszczególnymi skazaniami podlegającymi połączeniu w ramach obu grup, uzasadniają zastosowanie jedynie zasady mieszanej, a nie całkowitej absorpcji.

W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że oparcie wymiaru kary na zasadzie absorpcji traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo, natomiast priorytetową zasadą wymiaru kary łącznej powinna być zasada asperacji. Względy prewencyjne przemawiają za orzekaniem kary łącznej tym surowszej od wynikającej z dyrektywy pełnej absorpcji, im więz pomiędzy poszczególnymi czynami luźniejsza. Sąd odwoławczy w pełni podziela to stanowisko. Wymiar kary łącznej w oparciu o zasadę absorpcji winien mieć miejsce jedynie w tych przypadkach, gdy z pozostających w zbiegu przestępstw jedno dominuje w ocenie całości działalności przestępczej lub gdy związek czasowo-przestrzenny między nimi jest ścisły albo też ewentualnie istnieją jakieś inne szczególne okoliczności dotyczące osoby oskarżonego.

Brak zwartości czasowej, a w wypadku kary łącznej orzeczonej w pkt IV wyroku również i ścisłej tożsamości rodzajowej (co do kwalifikacji prawnej), pomiędzy wszystkimi czynami M. Z., uniemożliwiający uznanie związków podmiotowo-przedmiotowych za ścisłe, jakkolwiek w oczywisty sposób nie uzasadniał konieczności ukształtowania kar łącznych przy wykorzystaniu zasady pełnej kumulacji, przemawiał też przeciwko zastosowaniu zasady pełnej absorpcji. Skazany dopuścił się wielu przestępstw. Wszystkie one skierowane były wprawdzie przeciwko mieniu i dokonane zostały z chęci zysku, jednakże część z nich skazany popełnił w ramach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 kk, a w wypadku drugiej grupy – wszystkie w warunkach z art. 64 § 1 kk. Jakkolwiek skazany „konsekwentnie” dopuszczał się kradzieży, czynił to nie tylko w formie podstawowej, ale i kwalifikowanej (włamania). Przestępstwa popełniał w różnych miejscach, działał też na szkodę różnych pokrzywdzonych, lekceważąc uprzednie orzeczenia skazujące. Popełnienie przez niego kilku czynów skierowanych wprawdzie przeciwko mieniu, jednakże odmiennie kwalifikowanych, w stosunku do różnych osób pokrzywdzonych, na przestrzeni pewnego czasu w oczywisty sposób przemawiało za koniecznością orzeczenia kary łącznej zdecydowanie surowszej od wynikającej z dyrektywy pełnej absorpcji.

W przedmiotowej sprawie nie sposób też dopatrzeć się żadnych szczególnych, wyjątkowych okoliczności dotyczących osoby skazanego, mogących przemawiać za skorzystaniem w jego przypadku przy kształtowaniu kar łącznych z zasady całkowitej absorpcji. Sąd prawidłowo ocenił w tym kontekście wymowę opinii o nim z Zakładu Karnego. Z opinii tej faktycznie wynika, że w ostatnim czasie skazany był 4-krotnie nagradzany, zatrudniony został w kuchni, a karę odbywa wprawdzie nadal w warunkach zakładu zamkniętego, jednakże w systemie programowego oddziaływania i zadania realizuje poprawnie. Na aprobatę zasługuje fakt, że jego początkowo negatywna postawa w ostatnim czasie uległa poprawie. Okoliczność ta może wskazywać na postępy w resocjalizacji skazanego i jako taka słusznie miała łagodzący wpływ na określenie wysokości kar łącznych. Sąd słusznie zarazem uznał jednak, że nie wskazując na to, by zachowanie skazanego było więcej niż przeciętne, nie była wystarczająca, by przyjąć, że proces jego resocjalizacji już się zakończył i prognozować na tej podstawie pozytywnie co do jego przyszłego zachowania w razie odbycia kar łącznych w najniższym dopuszczalnym w świetle art. 86 kk wymiarze.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że wymierzone zaskarżonym wyrokiem łącznym kary łączne pozbawienia wolności są prawidłowo ukształtowaną represją karną, należyście uwzględniającą wszystkie relewantne okoliczności sprawy.

W tej sytuacji brak było podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku w sposób postulowany przez skarżących.

Zastrzeżeń sądu odwoławczego nie budziły też pozostałe rozstrzygnięcia, zawarte w zaskarżonym wyroku. Sąd prawidłowo zaliczył skazanemu na poczet orzeczonych kar łącznych okresy, w jakich odbywał objęte nimi kary jednostkowe.

Sąd odwoławczy nie dopatrzył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylecia wyroku z urzędu.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono w oparciu o przepisy § 14 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Podzielając dokonaną przez sąd I instancji ocenę sytuacji majątkowej skazanego, na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk, sąd odwoławczy zwolnił go od ponoszenia kosztów sądowych za drugą instancję i obciążył wydatkami postępowania odwoławczego Skarb Państwa.